

Welbevinden in de Europese landbouw onderbelicht

Er is veel te doen over milieu- en dierenwelzijn. De voorstellen van natuurherstelwet zorgen inmiddels voor de nodige controverse. Dit najaar komt de Europese Commissie met een nieuw pakket voorstellen inzake dierenwelzijn. Landbouwhuisdieren zullen het beter krijgen. Aan boerenwelzijn is veel minder onderzoek, en dus politieke aandacht besteed. De stijging van het mentale leed in de landbouw wordt dan ook vaak als een 'gevoel' weggezet en niet als wetenschappelijk feit.

Jacques Van Outryve, senior writer

Vorige maand organiseerden Tom Vandenkendelaere (cd&v/EVP) en zijn Ierse partijgenoot Maria Walsh een evenement in het Europees Parlement omtrent de mentale gezondheid in de landbouw, een sterk onderbelicht thema in deze tijden van grote veranderingen in de sector. Zij hadden hiervoor Els Verté van het Vlaamse 'Boeren op een Kruispunt' en Thomas Russell en Louise McHugh van University College in Dublin uitgenodigd, naast een vertegenwoordiger van

de Europese Commissie. Want die laatste zal uiteindelijk het initiatief moeten nemen. "Signalen over mentaal leed bij boeren en boerinnen klinken in heel Europa steeds luider. Maar wie pikt dit op?", vraagt Tom Vandenkendelaere zich af. "Er is echter een groot gebrek aan cijfermateriaal om de situatie Europees in kaart te brengen. Zo bestaan er vandaag enkel in Frankrijk concrete cijfers over het aantal zelfmoorden bij boeren." De Ierse onderzoekers zeiden op het evenement dat in Ierland net geen 24% van de boeren met zelfmoordneigingen zou kampen. Dat zijn harde cijfers!

Situatie ernstig nemen

De situatie is ernstig en moet dan ook ernstig worden genomen. Vandenkendelaere wil dat het eerstvolgende GLB (na 2027) hier expliciet oog voor heeft en initiatieven zoals Boeren op een Kruispunt, die boeren en boerinnen bijstaan en begeleiden in moeilijke tijden, structureel kan ondersteunen. Hij wil ook dat de Europese Unie stilstaat bij de sociale gevolgen van haar wetgeving. Niet enkel de economische gevolgen en gevolgen voor het milieu, ook de sociale gevolgen van wetsvoorstellen moeten vooraf worden berekend en voorgelegd. Want ... Europa kan geen wetgeving maken die ingaat tegen het mentale welzijn van zijn boeren en hun

gezinnen. En, dat doet het vandaag wel, al kan dat niet worden bewezen omdat er onvoldoende onderzoek en cijfermateriaal beschikbaar is.

Vanuit Boerenbond waren ondervoorzitter Lut D'Hondt en Romi Soors, juridisch adviseur Omgevingsbeleid, aanwezig. Van Lut D'Hondt is bekend dat zij een geïntegreerde aanpak voor welbevinden in de landbouw zeer ter harte neemt. Het mentale welzijn in de landbouw is ook in Vlaanderen sterk onderbelicht. Romi Soors verwijst in dit verband naar de ILVO-nota die het probleem schetst en aankaart. Boeren op een Kruispunt zag het aantal hulpaanvragen sterk stijgen. In 2022 werden maar liefst 302 nieuwe hulpaanvragen geregistreerd. Dat is naar verluidt het topje van een ijsberg die dringend in kaart moet worden gebracht. Het evenement vond plaats in het kader van de Europese Week van de Geestelijke Gezondheidszorg. Het signaal werd dan ook door de Europese Commissie opgevangen. Op 7 juni pakte zij uit met een mededeling over een 'alomvattende Europese aanpak van mentale gezondheid', gaande van preventie, over behandeling tot re-integratie. De voorgestelde acties en inspanningen bestrijken alle beleids-terreinen. "EU-financiering moet de lidstaten helpen mensen en hun geestelijke gezondheid op de eerste plaats te stellen", is te lezen. Dit is mooi gezegd! De mededeling richt zich onder meer tot kwetsbare groepen zoals mensen in moeilijke economische en sociale situaties. Hier zouden we de landbouwsector kunnen onderbrengen. Het gaat echter om een mededeling en dus geen wetgevend initiatief. Het Europees Parlement en de Europese Raad zijn vrij om er al dan niet op in te gaan. ■

De EU moet ook stilstaan bij de sociale gevolgen van haar wetgeving.

Het Europees Parlement neemt het welbevinden in de landbouw alvast ernstig.